

Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı

Uzmanlık Tezi Özeti

Bir Örgütsel Stres Ölçeğinin (VOS-D) Türkiye'ye Uyarlanması "Seri Üretim, Sürekli Üretim Teknolojileri ile Hizmet Sektöründe Uygulanması

Meral Türk

Danışman: Fethi Doğan

Araştırma "Örgütsel Stres Anketi-D" nin güvenilirlik, geçerlik ve farklı teknolojisi türlerindeki işletmelerde bir pilot uygulama çalışmasıdır. Araştırmaya İzmir'de farklı teknoloji türündeki altı fabrika ve bir hizmet kuruluşunda çalışan 807 işçi katılmıştır. Orijinal dili Hollandaca olan "Örgütsel Stres Anketi-D" nin dört farklı çevirmen tarafından çevrilip, ardından konuyla ilgili kişilerin yorumları ve ön test uygulamasından sonra, Türkiye'deki çalışan kesimin sosyokültürel özelliklerine göre uyarlanmasıyla Türkçeleştirme ve adaptasyon çalışması gerçekleştirilmiştir. "Örgütsel Stres Anketi-D" kapsamındaki 14 ölçeğin güvenilirliğini değerlendirmek üzere iç tutarlılıklarına Cronbach alpha katsayıları üzerinden bakılmıştır. Buna göre üç ölçek (işyerinden ayrılamama, iş doyum eksikliği, işle ilgili karar sürecine katılma eksikliği) dışındaki ölçeklerin, Cronbach Alpha katsayıları, güvenilirlik açısından kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur. Geçerlik değerlendirmesi için faktör analizi ve birlikte geçerliğe bakılmış; faktör analizinde orijinal anketteki madde dağılımına oldukça yakın bir faktör dağılımı olduğu görülmüştür. Birlikte geçerliğine bakılan stresörler ile psikolojik gerginlikler ve sağlık yakınmaları arasında gözlenen ilişkiler de istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Bu sonuçlardan hareketle, "Örgütsel Stres Anketi-D" nin güvenilirlik ve geçerlik açısından kabul edilebilir Türkçe versiyonu, bundan sonraki çalışmalarda kullanılabilir şekliyle ortaya konmuştur. Farklı teknoloji kullanan işletmelerde yapılan uygulamada "Örgütsel Stres Anketi-D" nin orijinalinin kapsamındaki ölçeklerle çalışanları etkileyen örgütsel stres faktörleri, cinsiyet, yaş, eğitim, çalışma yıllarına ve farklı teknoloji türleri ile örgütlülük durumlarına göre karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırmalarda cinsiyetin aşırı iş yükü, rol belirsizliği, işin gerekliliğine inanmada eksiklik şef ve iş arkadaşları destek eksikliği, iş doyum eksikliği, bazen olan sağlık yakınmaları ile sorumluluk ölçeklerinde farklılık yarattığı saptanmıştır. Yaş; aşırı iş yükü, rol belirsizliği, karar sürecine katılma eksikliği, işin gerekliliğine inanma eksikliği, şef destek eksikliği, arkadaş destek eksikliği, iş doyum eksikliği, iş konusunda kaygılanma, sorumluluk konusunda etkileyen bir değişken olarak görünmektedir. Çalışma yılları arttıkça; aşırı iş yükü, rol belirsizliği, karar sürecine katılma eksikliği, arkadaş destek eksikliği, iş doyum eksikliği, psikik yakınmalar açısından yaşanan stresin azaldığı saptanmıştır. Sorumluluğun verdiği stres yükünün ise çalışma yılı arttıkça arttığı saptanmıştır. Eğitim düzeyi işin gerekliliğine inanma, şef destek eksikliği, iş konusunda kaygılanma, psikik yakınmalar ve işyerinden ayrılamama ölçeklerinde farklılık yaratmakta; işyerinden ayrılamama konusunda üniversite mezunları daha rahat iken, sayılan diğer ölçekler açısından ilkökul mezunları daha az sorun yaşar görünmektedir. Farklı teknoloji türlerinde çalışanlar karşılaştırıldığında; aşırı iş yükü, rol çatışması, karar sürecine katılma eksikliği, şef destek eksikliği, iş konusunda kaygılanma, sürekli olan sağlık yakınmaları açısından seri üretim (bant tipi) teknolojisinde çalışanlar daha sorunlu çıkmışlardır. Sürekli üretim teknolojisi ile çalışanlar ise sorumluluk ve bazen sağlık yakınmaları açısından daha sorunlu bulunurken; işyerinden ayrılamama işin gerekliliğine inanmada eksiklik, iş doyum eksikliği açısından, seri üretim hizmet kuruluşundakilerden daha iyi durumda oldukları saptanmıştır. Sendikal örgütlenme varlığı aşırı iş yükü, iş yerinde ayrılamama ve iş konusunda kaygılanma; sorumluluk ve bazen olan sağlık yakınmaları açısından fark yaratmaktadır; aşırı iş yükü, iş yerinden ayrılamama ve iş konusunda kaygılanma, sendikasıız işçilerin daha fazla yük bindirmekte iken; sorumluluk ve bazen olan sağlık yakınmaları açısından sendikalı işçiler daha fazla sorun yaratmaktadır.

Son güncelleme: 08/08/2018 14:46:14

[\[Ana sayfa\]](#) [\[Duyurular\]](#) [\[Seminer\]](#) [\[Kitap tanıtımı\]](#) [\[Kadro\]](#) [\[Tarihçe\]](#) [\[Tezler\]](#) [\[Mezuniyet öncesi\]](#) [\[Mezuniyet sonrası\]](#) [\[Laboratuvar\]](#) [\[İnternet bağlantıları\]](#)

Sayfayla ilgili öneri/ eleştirileriniz için: durusoyr@med.ege.edu.tr